

ISBN: 978-625-7587-67-9

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 554

Felsefe-Bilim

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Yusuf Genç

Yayıma Hazırlayan
Dilâra Yabul İşleyen

Düzeltili
Fatma Nur İşleyen

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Ekim 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 49619
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Matsis Matbaa Hizmetleri
San. ve Tic. Ltd. Şti
Sertifika No: 40421
Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /
İstanbul Tel: 212 624 21 11

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Varlık ve Gerçeklik
Çağdaş Felsefede Yeni Realizm ve
Anlam Alanları Ontolojisi

İBRAHİM BAHÇİ

KETEBE

İbrahim Bahi

Almanya'nın Krefeld şehrinde doğdu ve örgün eğitimini orada tamamladı. 2015 yılında Westfalische-Wilhelms Universitt Münster'da Felsefe ve İslami Teoloji bölümlerinden mezun oldu. 2018 yılında Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu ve Prof. Dr. Ahmet Ayhan itil danışmanlığında *aėdař Felsefede Yeni Realizm Tartışmaları: Markus Gabriel'in "Anlam Alanları" Ontolojisi* başlıklı teziyle İstanbul Medeniyet niversitesi'nde Felsefe Tarihi ve Sistematik Felsefe Bölümü'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı. Hlen İstanbul Medeniyet niversitesi'nde aynı bölümde doktora çalışmasına devam etmektedir. Farklı dergi yazıları ve *aėdař Felsefede Realizm Tartışmasına Giriş: Kavramsal ereve ve Günümüz Realist Turn'lerin Mahiyetine Dair* başlıklı bir kitap bölümü kaleme almıştır. Christof Rapp'ın *aėdař Metafiziėe Giriş* (Metaphysik: Eine Einführung) adlı kitabının Türkçe mtercimidir. İlgili alanlarını realizm-antirealizm, aėdař (analitik) metafizik/ontoloji, bilim felsefesi, din felsefesi ve günümüz İslam düşüncesi/kelam meseleleri teşkil etmektedir.

İÇİNDEKİLER

TAKRİZ.....	9
ÖNSÖZ.....	15

1. BÖLÜM

ÇAĞDAŞ FELSEFEDE REALİZME GİRİŞ

Çağdaş Felsefede Realizm Tartışması: Kavramsal Çerçeveye Giriş....	25
Felsefede Realizm ve Antirealizm Tartışması.....	26
Standart Realizm Sorunsalı (SRS)	30
Ontolojik, Epistemolojik ve Semantik Cihetleriyle Realizm Sorunsalı.....	33
Ortodoks Realizm Tartışmasının Kıyısından İki Örnek.....	59
Çağdaş Felsefede “Yeni Realizm” Teşebbüslerinin Arka Planı	68
Metafiziğin İhyası, Yeni Realizmin Yükselişi ve İlgili Çalışmalar	90
Ana Bölümlerin Tanıtımı.....	107

2. BÖLÜM

ANLAM ALANLARI ONTOLOJİSİNİN TEMEL KAVRAMLARI

Gabriel’in Yöntemsel Çıkış Noktası Olarak Pre-ontolojik Tecrübe	111
Nesne Teorisi (<i>Gegenstandstheorie</i>)	114
Fert Olmak, Belirlenim ve Özellik.....	127
Olgu (<i>Tatsache</i>) ve Realist Olgu Ontolojisi.....	140
Olgusallık Argümanı (<i>Argument aus der Faktizität</i>)	161

3. BÖLÜM

ANLAM ALANLARI ONTOLOJİSİNİN TEMEL TEZLERİ

“Var Olmak Bir Anlam Alanında Zuhur Etmektir.”	171
Anlam (<i>Sinn</i>) ve Ontolojik Deskriptivizm.....	171
Anlam Alanı (<i>Sinnfeld</i>) ve Ontolojik Plüralizm.....	181

Varlık (<i>Existenz</i>) ve Ontolojik Rölativite	198
“Dünya Yoktur.”	221
Metafizik ve Ontoloji Ayırımı.....	221
Var-Olmayanlar Sorunu (<i>Problem of Non-Existence</i>) ve Formel Meinongculuk	231
Metafiziğin Mevzusu Olarak “Dünya yoktur” ya da “Meta-Metafiziksel Nihilizm” (<i>No-World-View</i>).....	248

4. BÖLÜM

İÇSEL TUTARLILIĞI VE VAATLERİ BAĞLAMINDA ANLAM ALANLARI ONTOLOJİSİ

Varlık Nedir? Varlık Tek Anlamlı mı? Çok Anlamlı mı?.....	282
Anlam Alanları Çokluğunun Zorunluluğu İddiası Neyi Tazammun Etmektedir ya da Gabriel Radikal Bir Platoncu mu?	288
Alanlar Arasında Bir Ontolojik Hiyerarşi ve İmtiyaz Sorunu Var mı?	298
Anlam Alanı Ontolojisi Gerçekten Metafiziksiz Bir Ontoloji midir?	304
Alanların Tespiti ve Belirlenmesinde Keyfilik Sorunu Var mıdır?... 308	308
Anlam Alanları Çokluğu Muhtelif İlmî-Felsefî Tartışmaları Anlamsızlaştırır mı?	314
Anlam Alanlarının Zorunlu İmkân Şartı Olarak Tanrısal-Zorunlu Bir Varlık Kabul Edilemez mi?.....	319
SONUÇ	327
GABRIELCİ YENİ REALİZM	
FELSEFE VE ONTOLOJİ SÖZLÜĞÜ	337
KAYNAKÇA	361
Ek 1: “Bilgi Nedir ve Biz İnsanlar Neyi Bilebiliriz?” – Markus Gabriel	387
Ek 2: Markus Gabriel ile Söyleşi	396
Ek 3: Spekülatif Materyalizmde Hümanizm ve Post-Hümanizm – Jussi Backman	435
Ek 4: Dolayımın İki Boyutu – Graham Harman.....	448

Dedem merhum hacı Hüseyin Bahçi'nin aziz ruhuna...

TAKRİZ

TAHAKKÜM İÇİN YENİ BİR TAHKÎM: YENİ GERÇEKÇİLİK

Giovanni Pappini (ö. 1956), *Gog* adlı eserinde kahramanı vasiyetiyle Einstein'a rölativite nazariyesini kendisinin anlayabileceği bir dille anlatmasını ister. Einstein biraz düşünür ve "Bakınız" der; "Bizim bulduğumuz 'gerçek' sizin anlayacağınız dille şudur: 'Bir şey kıpırdıyor.'" İlk bakışta oldukça sade görünen bu *gerçek*, çözümlendiğinde pek soruyu âşikar kılar. 'Şey' ve kıpırtı' ilk elde dikkati çeker. Bir şey var da mı kıpırdıyor; yoksa bir *kıpırtı* mı, bir şey'i var kılıyor? Aralarında bir *öncelik-sonralık ilişkisi* var mı; yoksa biri diğerkinin *işlevinin* sonucu mu? Yok ise bizâtihi aralarındaki *ilişki* mi ikisini birlikte varlığa getiriyor? Bu sorulardan daha önemlisi, "Bir şey kıpırdıyor" cümlesindeki, '*bir*' ne demek oluyor? Daha da sarımsıcı olanı, bu soruları soran *müdrük varlığın kendi ve idrâki*, şeyin mi, kıpırtının mı bir uzantısı? Tüm bu soruları Quine (ö. 2000) gibi bir araya toplayan tek bir soruya da dönüştürebiliriz: Ne var? [What there is?]. Ya da Leibniz'in (ö. 1716)